

DATOS IDENTIFICATIVOS

Coñecemento do medio natural

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	O05G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Bioloxía vexetal e ciencias do solo			
Coordinador/a	Seijo Coello, María del Carmen			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A materia Coñecemento do medio natural comprende o estudo dos aspectos fundamentais do contorno natural onde se vai desenvolver o labor educativo dos mestres e mestras. Pretende crear unha base formativa para que os estudantes poidan desenvolver o seu labor educativo na Educación Infantil.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática

D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Promover o interese dos docentes sobre o medio natural, afondar no seu coñecemento e favorecer que fomenten o interese polo contorno natural na primeira infancia	B3 B4 B9	C40	D7 D12 D19 D22
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa relacionados co medio natural e social	B1 B5 B8 B10	C33	D13 D14
Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible e con aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre xeosfera e biosfera.	B1 B12	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D8 D9 D19 D21 D22
Desenvolver as competencias de autoinformación e traballo cooperativo.	B2 B5 B7 B11 B12	C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D21

Contidos

Tema	
Introdución ao coñecemento do medio natural	Enfoque sistémico e interdisciplinar dos estudos do medio natural. A paisaxe como punto de partida.

Biosfera e as súas interaccións
 Xeosfera e as súas interaccións
 O solo como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres.

As capas fluídas da atmosfera

Atmosfera e hidrosfera

Desenvolvemento sostible

Medio e desenvolvemento sostible

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo	4	6	10
Estudo de casos	4	12	16
Traballo tutelado	15	22.5	37.5
Resolución de problemas de forma autónoma	1	6	7
Seminario	4	6	10
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Traballo	0.5	0	0.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo	Técnicas grupales participativas que consisten no estudo do entorno natural de Ourense e a elaboración en grupo dunha UD para nenos de ed. infantil
Estudo de casos	Traballos dirixidos polo profesor que consisten en actividades en grupo que fomentará a capacidade de observación e análise.
Traballo tutelado	Traballos dirixidos pola profesora Elaboración de material docente para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula e se realizan de forma autónoma polo estudante apoiado en ferramentas informáticas
Seminario	Actividade en grupos que contempla a análise das actividades que se propoñen relacionadas co medio natural e dirixidas a nenos de educación infantil
Lección maxistral	Presentación por parte do profesor dos contidos incluídos no temario

Avaliadas mediante probas de resposta curta ou tipo test.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada terá lugar no desenvolvemento da propia sesión maxistral. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Saídas de estudo	A atención personalizada terá lugar durante a saída de forma individual ou en pequeno grupo.
Estudo de casos	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Traballo tutelado	A atención personalizada terá lugar na aula. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Seminario	En horario de titoría ou en aula para coordinar as actividades do grupo, asesoramento ou establecer mecanismos de actuación que solventen os inconvenientes das actividades.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual

Resolución de problemas e/ou exercicios	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Traballo	A atención personalizada terá lugar segundo as necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Observación sistemática	A atención personalizada será individual

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Exame de preguntas obxectivas	De resposta múltiple e verdadeiro ou falso	20	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia	40	B1	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D6 D7
Traballo	Memoria das prácticas de laboratorio, seminarios de elaboración de material docente	20	B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12		D4 D5 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno	20	B1 B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12	C33 C36 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O estudante debe superar como mínimo o 50% da cualificación en cada un dos apartados avaliados. Os alumnos non asistentes deberán xustificar debidamente a causa pola que non poden asistir á docencia presencial. O sistema de cualificación será o mesmo que os dos alumnos presenciais en canto á porcentaxe de cada proba. O apartado de presencialidade deberase suplir con traballo autónomo do alumno. Na segunda convocatoria e posteriores manterase o sistema de cualificación proposto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FREEMAN et al., **Fundamentos de Biología**, 5, Pearson, 2014

UNESCO, **Educación para el desarrollo sostenible: libro de consulta**, 4, UNESCO, 2012

SAEZ PADILLA et al., **Actividades en el medio natural**, 1, Huelva, 2012

Bibliografía Complementaria

AUDESIRK T., **Biología: la vida en la tierra**, 8, Prenrtice Hall Mexico, 2008

ROMAN et al., **A natureza dos rios e ribeiras de Galicia.**, 1, Ir Indo, 2003

CAPEL MOLINA et al, **El clima de la Península Ibérica**, 1, Ariel, 2000

FERNANDEZ DOMINGUEZ C., **Coida o teu planeta**, 1, Nova Galicia Edicións, 2005

IGLESIAS CUETO A., **Actividades en la naturaleza**, 1, Inde Publicaciones, 2005

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Ourense**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Pontevedra**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Lugo**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de A Coruña**, 1, A Nosa Terra, 2003

Toharia M., **El clima el calentamiento global y el futuro del planeta**, Debate, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe das ciencias da natureza/O05G110V01403

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Estudos de casos: Traballos dirixidos polo profesor que consisten en actividades en grupo que fomentará a capacidade de observación e análise.

Traballo tutelado: Elaboración de material docente para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia.

Resolución de problemas de forma autónoma: exercicios realizados de forma autónoma polo alumnado.

Seminarios: Análise das actividades que se propoñen relacionadas co medio natural. Os traballos poderán ser en grupo, tendo en conta as plataformas virtuais para traballar os documentos nunha nube de rede, como por exemplo Dropbox, google drive, etc..

* Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral: O temario que non se impartira en clase adaptarase a sesións virtuais, con axuda de videos e tutoriais segundo o criterio do profesor, e subiranse á plataforma Faitic.

Saídas de estudo: non se realizará a visita polo paseo do río Miño para estudar o contorno natural de Ourense.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías serán realizadas de forma individual por correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai cambio respecto á guía docente.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non hai cambio respecto á guía docente.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

As probas adaptaranse en función do período no que sexa obrigado a docencia non presencial.

* Probas pendentes que se manteñen

As probas adaptaranse en función do período no que sexa obrigado a docencia non presencial

* Probas que se modifican

* Novas probas

As probas adaptaranse en función do período no que sexa obrigado a docencia non presencial. Utilizaranse as seguintes probas novas.

1. Realización de cuestionarios debidamente resoltos e enviados en data polo alumno dos contidos de cada tema.

2. Test de resposta múltiple ou verdadeiro/falso mediante a plataforma Faitic sobre os contidos da materia.

* Información adicional
